

LA MORAL COM A SALVACIÓ PÚBLICA

Manuel Vicent

De vegades somie què hauria pogut succeir en les ciutats, en els pobles i en les platges del nostre País Valencià, si en els anys seixanta del segle passat, quan es va iniciar la primera expansió econòmica al final de la postguerra, hagüérem tingut la sort de trobar-nos amb polítics demòcrates intel·ligents, amb promotors la legítima ambició dels quals s'haguera vist sotmesa fèrriament al dictat de l'estètica i amb una societat disposada a no permetre cap abús urbanístic. Sens dubte les nostres ciutats, pobles i platges s'haurien desenvolupat racionalment en harmonia amb el paisatge i aquesta terra valenciana s'hauria convertit en un lloc privilegiat sense deixar de ser un paradís com ho era llavors, per bé que visquera en la pobresa.

La mala sort històrica, que caracteritza aquest país, va fer que en aquell temps coincidira el feixisme amb la brutal especulació, la incultura amb la cobdícia i el mal gust amb la desídia. Des de llavors aquest flagell no ha cessat de créixer i al damunt cavalca un dels genets de l'Apocalipsi encara. Ara, amb la crisi econòmica, el cavall sembla haver-se parat a abeurar, però algun dia tornarà a galopar novament.

De gregues o de valencianes, al Mediterrani hi ha hagut tragèdies de sang i tragèdies de ciment. Les de sang van ser elevades per Èsquil i Sòfocles a una alta categoria moral que servia per a purificar les passions. Les de ciment són ací, inamovibles, impúdiques, desafiant els laments i auguris nefastos del cor, sense que ningú haja pogut impedir que la nostra costa fóra bombardejada amb milions de tones de rajoles, que el nostre paisatge fóra ofegat per una allau d'asfalt, que els nostres pobles foren sacrificats amb urbanitzacions coents en l'altar de la corrupció. Entre la depressió i l'expansió, com un moviment diabòlic de sístole i diàstole, la destrucció avançarà quan la crisi alce cap.

Ja hi tornem a ser, com sempre. Una ciutat pot ser una empresa ciutadana o una empresa constructora, depèn de qui mane realment en l'Ajuntament, si els polítics honrats

i intel·ligents o els taurons. La costa pot ser una empresa turística o una empresa immobiliària, depèn si es projecta per a la felicitat pública amb un horitzó de cent anys o si la qüestió és que s'ompliguen les butxaques de moment uns promotors voraçs i se'n vagen a un altre lloc amb el sac ple.

De vegades somie què hauria estat de València si aquesta ciutat s'haguera expandit de manera orgànica, com un ésser viu ben constituït, assimilant els pobles de l'horta per tal d'incorporar-los als seus batecs sense que perderen la seua personalitat, en compte d'assolar-los, partir-los, trinxar-los fins destruir-los l'ànima. Són maneres de somiar. Durant aquests darrers anys en l'horitzó de la costa les palmeres havien estat substituïdes per les plomes de les grues de la construcció, que s'assemblaven a les creus d'un nou calvari on crucificaven tots els nostres déus llars. Aquella eufòria ha estat arrabassada per la crisi econòmica i ara vivim en un nou període d'agonia, del qual no podrem eixir si no és portats per una moral pública distinta. La representació teatral de la tragèdia grega, segons Aristòtil, servia per a purificar les passions. Res no podrà salvar-nos de la futura destrucció que, sens dubte, arribarà encoratjada per una renovada avarícia si no eixim d'aquesta crisi amb un altre esperit ciutadà. Tot continuarà igual si es confia la solució dels nostres problemes als mateixos que els han creat.

Quan un sobrevola el nostre litoral adquireix la convicció que aquest mur de ciment que cobreix l'horitzó ha estat producte d'una llarga contesa que ha perdut la ciutadania. Acabats d'eixir d'una guerra, amb prou feines recobrada l'economia, va començar un nou bombardeig massiu. Va ser l'especulació l'encarregada de rematar amb un genocidi urbanístic tot el que el paisatge i el mar constituïa en l'ànima d'un poble. Només una nova moral i un sentit estètic col·lectiu pot salvar-nos d'una altra derrota definitiva. ☺

Manuel Vicent. Escriptor i periodista (Madrid).

«L'EUFÒRIA HA ESTAT ARRABASSADA PER LA CRISI ECONÒMICA I ARA VIVIM EN UN NOU PERÍODE D'AGONIA, DEL QUAL NO PODREM EIXIR SI NO ÉS PORTATS PER UNA MORAL PÚBLICA DISTINTA.»

© Jesús Ciscar